

ВЕЧЕН ШЕДЬОВЪР, ОТЛИЧЕН С НАГРАДА „ПУЛИЦЪР“

Едмунд Уортън

Невинни години

Те не ѝ
простиha,
защото беше
красива и
различна...

Анотроф

Edith Wharton
The Age of Innocence

Едит Уортън
Невинни години

© Марина Кънева, преводач, 1993, 2015
© Фигелия Косева, дизайн на корицата, 2015
© *Апостроф* – запазена марка
на „Алто комуникайшънс енд пбблишинг“ ООД, 2015

ISBN 978-954-2962-31-1

Невинни години

Едит Уортън

Превела от английски
Марина Кънева

Апостроф

София, 2015

Първа книга

I

През една януарска вечер в началото на седемдесетте години Кристин Нилсън пееше във „Фауст“ в постановка на Нюйоркската музикална академия.

Макар да се чуваше, че уж в далечното предградие „някъде оттамък четирийсетте улици“ скоро щял да започне строеж на нова опера, която по блясък и разкош да конкурира оперните театри на големите европейски столици, висшето общество както всяка зима се задоволяваше с охлузените червени ложи с изтъркана позлата на гостоприемната стара академия. Консерваторите я ценияха, защото бе малка, неудобна и поради това недостъпна за „новите хора“, които вече стряскаха, но в същото време и привличаха нюйоркчани; по-сентименталните ѝ бяха предадени заради свързаните с нея исторически асоциации; меломаните – заради чудесната акустика, толкова необходима за залите, в които се изпълнява музика.

През онази зима госпожа Нилсън щеше да пее за пръв път и затова публиката, която всекидневниците вече се бяха научили да наричат „изключително бляскава“, се бе запътила към операта по хлъзгавите заснежени улици в частни двуместни карети или в семейни широки каляски, или в по-скромните, но и по-удобни „коли на Браун“. Да пристигнеш пред оперния театър с „кола на Браун“, беше също толкова шик, колкото и със своя карета; отпътуването с това превозно средство имаше безценното предим-

ство, че всеки (като заклет демократ) можеше (когато му скимне) да вземе първия изпречил се от редицата спрели Браунови файтони, без да чака под навеса на академията да лъсне червеният от студ и джиннос на собствения му кочияш. Едрият собственик на коли бе проявил остър нюх, когато беше забелязал, че американците искат да напускат местата за развлечение още по-бързо, отколкото се появяват в тях.

Когато Нюлънд Арчър влезе в ложата на своя клуб, завесата тъкмо се вдигаше за сцената в градината. Всъщност нищо не му пречеше да дойде по-рано – в седем бе хапнал с майка си и сестра си, сетне, без да бърза, бе изпушил една пура в готическата библиотека, цялата в шкафове от черен орех и столове с резбовани облегалки – единствената стая в къщата, където мисис Арчър позволяваше да се пуши. Но, първо, Ню Йорк бе световен град, а всеки знае, че в световните градове „не е прието“ да се отива рано на опера, а понятието „прието е“ и „не е прието“ играеше в нюйоркския кръг на Нюлънд Арчър също толкова важна роля, колкото и необяснимият страх пред темите, решавали съдбата на дедите му преди много хиляди години.

Втората причина за закъснението му бе съвсем логична. Беше се забавил с пурата, защото дълбоко в душата си беше дилетант и мисълта за предстоящото удоволствие му доставяше по-голяма наслада от самото удоволствие, а при него те бяха предимно от моя род, както и сега, защото очакваше този миг, се надяваше да е толкова изключителен, че... Накратко, дори без да е съгласувал пристигането си с импресариото на примадоната, не би се явил в акаде-

мията в по-подходящ момент от сегашния, когато тя пееше: „Обича ме – не ме обича – той ме обича!“, поръсвайки откъснатите листенца на маргаритките с чисти като роса звуци.

Разбира се, тя пееше не „той ме обича“, а „М’ата!“ – нали според непоклатимия и безспорен закон на музикалния свят немският текст на френските опери в изпълнение на шведски певци трябва да се превежда на италиански, та англоезичната публика да го разбира по-добре. Нюлънд Арчър възприемаше това като нещо толкова естествено, колкото и всички останали определящи живота му условности, като например, че трябва да си сресваш косата с две четки със сребърни гръбчета и с инициали от син емайл или че не можеш да се появиш пред отбран свят без цвете (за предпочитане гардения) в петлицата.

„М’ата... поп т’ата – пееше примадоната, – т’ата...“ Във върховия момент на тържествуващата любов тя притисна до устните си опърпаната маргаритка и вдигна огромните си очи към шмекерската физиономия на мургавия дребосък Капул – Фауст: с тесния си лилав редингот и шапката с перо той напразно се силеше да изглежда чист и невинен като простодушната си жертва.

Облегнат на стената в ъгъла на клубната ложа, Нюлънд Арчър се захвана да оглежда срецуположната част от залата. Точно срещу него бе ложата на мисис Менсън Мингъм. Извънредно разплулата се старица отдавна вече не издържаше в операта, но на нашумелите постановки винаги бе представена от някой млад член на семейството. Този път първият ред бе зает от снаха ѝ мисис Лавъл Мингъм и от племенни-

цата ѝ мисис Уелѝнд; малко зад двете облечени в бродат матрони, вперила възхитен поглед в сцената, бе седнала девойка с бяла рокля. Тѝкмо когато в притихналата зала (по време на арията с маргаритката разговорите в ложите винаги секваха) звѝнна „М’ата!“ на госпожа Нилсѝн, топла руменина изби върху бузите на девойката, заля лицето ѝ до корените на светлата коса и оцвети стегнатите ѝ млади гърди до скромното тюлено шалче, забодено с една-единствена гардения. Тя сведе очи кѝм огромния букет момини сѝлзи върху коленете си и Нюлѝнд Арчѝр забеляза как прѝстчетата ѝ в бялата рѝкавица нежно докоснаха цветчетата. С доволна самолюбува въздишка той отново обърна поглед кѝм сцената.

Личеше, че не са жалили пари за декорите и те бяха признати за великолепно дори от тези, които като Арчѝр бяха виждали парижката и виенската опера. Цялата предна част на сцената, чак до рампата, беше застлана с изумруденозелено сукно. Насред симетричните издатини от рошав зелен мѝх, отделени с вратички за крикет, се издигаха храстчета с формата на портокалови дрѝвчета, но обсипани с пурпурни и алени рози. Гигантски градински темелужки, много по-едри от розите, които повече приличаха на шарени парцалчета за почистване на пера, избродирани от възторжени енориашки за подарѝк на модни свещеници, пѝстрееха из мѝха; а тук-там, като предтечи на чудесата на природата, които ще създаде Лутѝр Бербѝнк, се кипреха присадени върху розовите храсти огромни маргарити.

Сред тази вѝлшебна градина бе застанала госпожа Нилсѝн с бялата си кашмирена рокля, гарнирана сѝс

син атлаз, с кръгла чантичка, закачена за синьото коланче, и с дебели жълти плитки, грижливо повесени от двете страни на изящната якичка. Невинно свела поглед, тя слушаше страстните признания на господин Капул и се преструваше, че не разбира коварните му намерения, когато с думи или с поглед многозначително ѝ сочеше близкия прозорец на гиздавата тухлена вила, чийто ъгъл се подаваше от дясната кулиса.

„Мъничката ми! – помисли си Нюлбнд Арчър, като отново хвърли поглед към девойчето с момините сълзи. – Дори не подозира за какво става дума.“

Никак не му се искаше бъдещата мисис Нюлбнд Арчър да е наивница. Надяваше се, че благодарение на образованата му компания ще придобие светско държание и остроумие и така ще заеме достойно мястото сред най-известните дами от „младежките среди“ – сред тези, които според установения обичай приемат ухажванията на мъжете, като шеговито ги лишават от надежда. Ако му бе хрумнало да надникне в дълбините на тицеславието си (понякога почти успяваше), щеше да зърне там мечтата жена му да е също толкова опитна и готова да му угажда, колкото и онази дама, чийто чар от две години насам в известна степен вълнуваше въображението му; е, добре щеше да бъде, ако бе по-ячка от клетата дама – нали крехкото ѝ здраве му бе почернило живота, а веднъж дори обърка плановете му за цялата зима.

Нито веднъж не му бе минало през ума как в този груб свят би могло да възникне и да просъществува подобно чудо от лед и пламък, достатъчно бе да се придържа към мнението си, без да го анализира – нали на същото мнение бяха всички грижливо сресани

джентълмени с бели жилетки и с цъветче в петлицата, които един след друг влизаха в клубната ложа, зграбисваха се приятелски с него и критично насочваха бинокли към кръжеца дами, продукт на съществуващата система. В сферата на мисълта и изкуството Нюлънд Арчър се смяташе безспорно за много по-компетентен от тези избрани представители на старата нюйоркска аристокрация; със сигурност повече бе чел, повече бе размишлявал и дори бе видял повече свят. Поотделно всеки от тях му отстъпваше, но заедно те представляваха „Ню Йорк“ и навикът за мъжка солидарност го караше да приема гледната им точка по всички въпроси на тъй наречената нравственост. Инстинктивно усещаше, че ще е доста главоболно да прокарва свое разбиране за тези неща, при това би изглеждало като лош вкус.

– Възможно ли е? Погледнете само! – възкликна Лорънс Лефъртс и рязко отмести бинокъла.

Лорънс Лефъртс бе върховният нюйоркски авторитет по въпросите на „добрия вкус“. Никой друг не бе посветил толкова време на изследването на този заплетен и увлекателен въпрос; ала за тъй свободното и изчерпателно владение на проблема не бе достатъчно само да бъде проучен. Плътнеше ли човек поглед от високото му изпъкнало чело, през извивката на чудесните светли мустаци, до обувките му в лачени обувки дълги крака в другия край на елегантната стегната фигура, веднага разбираше: законите на „добрия вкус“ са вродени у този господин, който умее толкова небрежно да носи скъпите си дрехи и да се движи отпуснато и грациозно въпреки високия си ръст. Както веднъж бе казал негов млад поклонник:

„Ако някой може да ви посъветва кога да облечете фрак, кога смокинг – това е само Лари Лефъртс“. А по въпроса за салонните обувки или кога те трябва да бъдат заменени с лачени, авторитетът му бе безспорен.

– О, боже! – пророни той и безмълвно предаде бинокъла на стария Сайлъртън Джексън.

Ориентирайки се по погледа на Лефъртс, Нюлънд Арчър с изненада се убеди, че възкликването е предизвикано от появата на ново лице в ложата на мисис Мингъм. Видя стройна млада жена, малко по-ниска от Мей Уелънд, с гъсти кестеняви къдрици, стегнати над слепоочията с тясна панделка с гуаманти. С тази прическа и с кройката на синята си кадифена рокля, малко театрално пристегнатата над талията от колан с голяма старомодна катарамба, в нея, както се изразяваха по онова време, имаше нещо „а ла Жозефин“. Дамата с толкова необичайния тоалет сякаш изобщо не забелязваше какво любопитство е предизвикала; като постоя около минута наскреж ложата, тя се поколеба дали да седне в края на десния ъгъл отпред, но сетне с усмивка отстъпи пред настойчивите покани на мисис Уелънд да се настани до снаха ѝ мисис Лавъл Мингъм, която заемаше левия ъгъл.

Мистър Сайлъртън Джексън върна бинокъла на Лорънс Лефъртс. Целият клуб инстинктивно се обърна да чуе какво ще каже старецът, тъй като мистър Джексън бе също толкова бележит авторитет по „семеините връзки“, колкото и мистър Лефъртс по „добрия вкус“. Бе изучил до съвършенство всичките разклонения на нюйоркските родословни дървета и можеше да осветли сложния проблем за роднин-

ството между клана Мингъм (чрез семейство Торли) и Далас от Южна Каролина или за роднинските връзки на възрастното поколение филаделфийски Торли с олбънските Чивърс (в никакъв случай да не се бъркат с Менсън Чивърс от Юнивърсити Плейс), а също и да посочи най-важните отличителни особености на всеки род, като например легендарното скъперничество на младото поколение Лефъртс (от Лонг Айленд) или фаталната склонност на Рашуърт да сключват възможно най-глунави бракове, или душевната болест, поразяваща всяко второ поколение от олбънските Чивърс, поради което нюйоркските им братовчедки категорично отказваха да се омъжват за тях, ако не смятаме брака на клетата Медора Менсън, която, както знаете... Впрочем майка ѝ бе по баща Рашуърт.

Освен гората от генеалогични дървета между месните хлътнали слепоочия под меката прошарена коса на мистър Сайлъртън Джексън се бе побрал списъкът на повечето тайнствени скандални истории, тлеещи под повърхността на невъзмутимото нюйоркско отбрано общество през последните петдесет години. Бе толкова добре информиран, а паметта му – толкова непогрешима, че минаваше за единствения човек, който можеше да ви разкаже кой всъщност е банкерът Джулиъс Бъфърт или какво се е случило с красавеца Боб Спайсър, бащата на старата мисис Менсън Мингъм, който съвсем тайнствено изчезнал (заедно с голяма сума поверени му пари) месец след сватбата, тъкмо в деня, когато прекрасната испанска танцьорка, предиизвикала възторга на препълнената зала в старата опера на Батъри, от-

плавала за Куба. Но тези, както и много други тайни бяха погребани дълбоко у мистър Джексън, защото изостреното му чувство за чест му забраняваше да разкрива чужди тайни и освен това прекрасно разбираше, че славата му на дискретен човек многократно увеличава възможността да узнава интересуващите го неща.

Ето защо, докато гледаше как мистър Сайлъртън Джексън връща бинокъла на Лорънс Лефъртс, цялата ложа на клуба замря в очакване. Около минута той безмълвно се вглежда с мътни сини очи под старческите, изпъстрени с жилки клепачи в почтително зяпналата го група, сетне замислено си дръпна мустака и произнесе просто:

– Не съм допускар, че тези Мингъм ще посмеят да отидат толкова далеч.

ЕДИТ УОРТЪН НЕВИННИ ГОДИНИ

Превод *Марина Кънева*
Редактор *Христина Мираз*
Коректор *Грета Петрова*
Дизайн и предпечат *Фиделия Косева*

Американска. Второ издание.
Формат 60х90/16. Печатни коли 25.5
ISBN 978-954-2962-31-1

Апостроф

Запазена марка
на „Алто комуникейшънс енд пбблишинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20
тел.: 02/943 87 16
e-mail: office@apostrof.bg

Книгите на „Апостроф“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

www.bookstore.enthusiast.bg

Печат АЛИАНС ПРИНТ

Издателство „Апостроф“ не успя да намери преводачката
Марина Кънева. Очакваме тя да влезе във връзка с нас за
уреждане на авторските права.

Пагубни страсти, любов и грях, възход и падение на висшето общество в Ню Йорк

В свят на традиции, във време на невинност, те гръзнаха да нарушат правилата...

Пленителен романс за трима заможни американци, оплетени в трагичен любовен триъгълник, разкриващ великолепието и лицемерието в отбраното общество от 70-те години на по-миналия век. Нюлънд Арчър е известен адвокат, който тайно копнее за по-страстен живот. Сгоден за прекрасната, но твърде обикновена Мей Уелънд, Нюлънд се примирява с живот, изпълнен със спокойно доволство. Но когато необикновената братовчедка на Мей, графиня Елън Оленска, се връща в Ню Йорк след краха на своя скандален брак, Нюлънд е запленил от загадъчната ѝ репутация и изключителната ѝ красота. Сега той трябва да избере между Мей и света, който познава, и Елън и света, за който мечтае.

Омагьосващ портрет на стаена любов и разкаяние

Едит Уортън е третият носител и първата жена в историята, която получава престижната награда „Пулицър“ през 1921 г. „Невинни години“ е най-известният ѝ роман. Именно с това произведение тя става първата американска писателка, удостоена с това авторитетно литературно отличие.

9 789542 962311

Цена 14,99 лв.